

Cumhuriyetin 100. Yılında Kamu Yönetimine Etki Eden Güncel Bir Özne Olarak Genç Nüfusun Ters Göç Politikası Açısından İncelenmesi¹

Studying the Young Population in Relation to Reverse Migration Policy as a Current Issue Affecting Public Administration in the Centennial of the Republic

M. Burhanettin COŞKUN * Ahmet GÜNEŞDOĞDU **

ÖZET

Göç olgusu başta yönetim biliminin bir çalışma alanı olmakla birlikte Sosyoloji, Siyaset Bilimi, Ekonomi gibi birçok bilim dalı da “göç” kavramı üzerinde çalışmaktadır. İnsanlık tarihinde büyük nüfus hareketleri MS 350-800 Kavimler Göçü ile ortaya çıkmış ve bu hareketlilik geri dönülmez bir şekilde devletlerin idari, coğrafi, askeri ve ekonomik yapıları başta olmak üzere birçok alanda köklü bir değişime sebebiyet vermiştir. Göç olgusunun ekonomik ve siyasi atmosferden ve olaylardan etkilendiği yadsınamaz bir gerçektir. Nüfusun batıya karşı olan bu göç hareketi günümüzde de benzer sebeplerle devam etmekte ve devletler üzerinde olumlu veya olumsuz etkileri sürmektedir. Yoksul ve gelişmekte olan ülkelerden gelişmiş ülkelere olan göç, gelişmiş ülkelerde çok kültürlü bir yapı oluşmasına da sebebiyet vermektedir.

Çalışmanın konusu göç veren ülke adına olumsuz bir yanı olan "beyin göçü" ve kamu yönetiminin beyin göçünü tersine çevirecek politika alanlarının incelenmesidir. Araştırmanın temel amacı formal bir eğitim sonrası "beyin göçü" olarak adlandırılan; genç nüfusun hangi sebeplerle farklı ülkelere göç ettiklerini irdelemek ve politika yapıcıların tersine göç için uyguladıklarını kamu yönetimi politikalarını tartışmaktır. Çalışmada betimsel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Sonuç olarak, gözlemlenen mevcut haliyle kişisel potansiyelinin farkında olan gençler ekonomik ve sosyal olarak daha üst imkânlarla yaşama hedeflerini farklı ülkelere göç ederek gerçekleştirmektedir. Potansiyeli olan gençlere yurtdışında burslu okuma imkânı sunan 1416 sayılı Ecnabi Memleketlere Gönderilecek Talebe Hakkında Kanun ile beyin göçünü engellemeye yönelik tazminat şartları varsa da dövizin Türk lirası karşısında olan yüksek değeri ile yurt dışında okuyan öğrenciler çalışmaya başladıklarında bu bursun tazminatını kolayca ödeyebilmektedirler. Kısaca yurt dışına giden potansiyeli yüksek gençlerin geri dönüşleri için tersine göç konusu, kamu yönetiminin özel olarak politika üretmesi gereken bir alan olarak karşımıza çıkmaktadır.

Anahtar Kavramlar: COVID-19, Uluslararası Göç Örgütü, Sağlık Politikaları, Türkiye.

ABSTRACT

Even though management science studies the issue of migration, other academic fields such as sociology, political science, and economics also focus on the idea of "migration". The Migration of Tribes, which took place between 350 and 800 AD, was one of the largest population movements in human history. As a result of this mobility, many aspects of society underwent irreversible change, particularly the administrative, topographical, military, and economic systems of states. Unavoidably, current economic and political conditions have an impact on the migratory phenomena. For similar reasons, the population is still moving westward, and states continue to experience either favorable or negative effects as a result. A multicultural framework develops in industrialized countries as a result of migration from underdeveloped and developing nations. The "brain drain," which has a detrimental effect on the sending nation, is the study's focus, and public administration policy areas that can stop it are also examined. After receiving a formal education, the study's major goal is to explore the causes of the "brain drain" of young people to other nations and to discuss the public administration policies put in place by policymakers to encourage migration.

In the study, descriptive research methodology was employed. As a result, young people who are conscious of their own potential in the present can achieve their dreams of moving to a country with better economic and social prospects. Although Law No. 1416, which offers young people with potential the chance to study abroad with scholarships, includes compensation conditions to prevent brain drain, students studying abroad can easily pay the compensation of this scholarship when they start working due to the high value of the foreign currency relative to the Turkish Lira.

Keywords: COVID-19, International Organization for Migration, Health Policies, Türkiye.

¹ Bu makale 26-28 Ekim 2023 tarihleri arasında Kırıkkale’de düzenlenen 23. Uluslararası Kamu Yönetimi Forumu’nda (KAYFOR23) aynı başlıkla sunulan ve özeti KAYFOR23 bildiri özet kitabında yer alan bildirinin tam metin hâlidir.

* Doç. Dr. Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, burhanettincoskun@osmaniye.edu.tr ORCID: 0000.0001.7138.7669

** Yüksek Lisans Öğrencisi, Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, ahmetgunesdogdu@gmail.com ORCID: 0009.0006.8281.1617

GİRİŞ

Bu çalışmada, genç nüfusta görülen beyin göçünün ne olduğu, sebepleri ve etkileri incelenecektir.

Göç; toplumların ekonomik, dini, siyasal ya da sosyal nedenlerle yaşamlarının bir kısmını ya da tamamını geçirmek üzere bir yerleşim bölgesinden başka bir yerleşim alanına taşınması süreci olan yer değiştirme sürecidir. Göç hem varış hem de kaynak ülkelerdeki toplumların yapısını kültürel, sosyal, ekonomik ve politik olarak değiştirmektedir. (Yılmaz, 2019, 2)

Beyin göçü, eğitilmiş, düşünen, üretken ve deneyimli işgücünün en verimli zamanında araştırma veya çalışma için başka bir ülkeye gitmesi ve geri dönmemesi durumudur. (Kaya, 2023, 152)

Beyin göçü, bir ülkedeki yetenekli insanların, genellikle daha iyi fırsatlar, maaşlar, yaşam kalitesi veya daha fazla araştırma imkanları sunan başka bir ülkeye taşınmasını ifade eder. Bu genellikle yüksek nitelikli profesyoneller, bilim insanları, doktorlar, mühendisler ve sanatçılar gibi kişileri içerir. Beyin göçü, kaynak ülkenin bu nitelikli bireyleri kaybetmesine ve diğer ülkenin kazanmasına neden olur.

1.GENÇ NÜFUSTA GÖRÜLEN BEYİN GÖÇÜ VE SEBEPLERİ

Dünya üzerinde gelişmiş olan ülkeler, sahip oldukları nüfus yapılarından ve kendi ekonomik yapılarından dolayı nitelikli çalışanlara ihtiyaç duyar. Nitelikli iş gücünü yetiştirmek ya da transfer etmesi gereken ülkeler daha az maliyetli ya da maliyetsiz bir yöntem olan iş gücü transferini tercih etmektedirler. Nitelikli iş gücü transferi sahip olduğu özellikler dolayısıyla “beyin göçü” olarak tanımlanmaktadır. Yüksek nitelikli çalışanlara duyulan ihtiyaç, gelişmiş ülkelere yönelen bir göç yaratmaktadır. Bu göçün arka planındaki sebepleri iki ana başlıkta sınıflandırabiliriz: itici sebepler, çekici sebepler.

Beyin göçünü etkileyen faktörler itici ve çekici faktörler olarak ayrılabilirken temel etkenin dünya ekonomisinin gelişmiş ve az gelişmiş – gelişmekte olan ekonomiler olarak ikili bir yapıya sahip olmasıdır. Bir tarafta yüksek teknolojiye sahip ve büyük hacimli sermaye-iş hacmine sahip çokuluslu şirketlerin mülkiyetine sahip ülkeler, diğer tarafta sermaye kıtlığı yaşayan tarımsal üretimin başat olduğu kalkınma girişimlerine başlamış gelişmekte olan ülkeler vardır. Dünya ekonomisinin ekonomik ve politik istikrarsızlıklar gösteren bu ikili yapısı insanları göçe zorlamaktadır. (Barışık, 2002)

İtici Sebepler: Ülkenin görece az gelişmiş olması, ülkede işsizlik oranlarının yüksek olması, nitelikli iş gücünün düşük ücretlerle çalıştırılması, ülkede uygulanan ücret politikalarının yanlışlığı, yöneticilerin terfisinde liyakat olmaması, ülkede nitelikli kişi sayısında artış olmasına rağmen bu kişileri istihdam edememe gibi sebepler iticidir. Bu itici sebeplerin yanına ülkede Ar-Ge faaliyetlerinin gelişmemiş olması, gençlere fırsat tanımama, nepotizm oranının yüksekliği gibi nedenler de itici sebepler olarak kabul edilir.

Çekici Sebepler: Ekonomik koşullarda iyileşme, yüksek kazanç beklentisi, daha kaliteli bir yaşam arzusu, gelişmiş Ar-Ge şartları, şehir merkezlerinin sosyal yaşam olanakları ve yabancı eğitimde prestiji yakalama isteği çekici sebepler olarak kabul edilir.

Beyin göçü veya bilimsel adıyla "nörolojik göç," genç nüfusta giderek artan bir sorun haline gelmiştir. Genç yeteneklerin, uzmanların ve araştırmacıların yurtdışına gitmeleri, beyin göçünün bir sonucu olarak, kaynak ülkenin bilim, teknoloji, kültür ve ekonomi alanlarında büyük bir kayıp yaşamasına neden olabilir.

Genç Nüfusta Beyin Göçünün Sebepleri aşağıda maddeler halinde sıralanmıştır:

İş Fırsatları ve Ekonomik Nedenler: Genç profesyoneller genellikle daha yüksek maaşlar, daha iyi kariyer fırsatları ve daha iyi yaşam standartları sunan ülkelerde iş bulma fırsatları peşinde olurlar. Bu, genç nüfusun başka ülkelere yönelmesinin temel sebeplerinden biridir.

Eğitim Olanakları: Yükseköğrenim alanında başka ülkelerde daha iyi eğitim imkanları sunulduğunda, genç yetenekler bu ülkelerde eğitim almayı tercih edebilirler. Daha sonra kariyerlerini sürdürmek için o ülkelerde kalmayı düşünebilirler.

Araştırma ve İnovasyon Fırsatları: Bilim ve teknoloji alanlarında birçok ülke, araştırma ve inovasyon faaliyetlerine yatırım yapar ve bu da genç bilim insanlarını ve araştırmacıları kendilerine çeker.

Siyasi ve Sosyal İstikrarsızlık: Bazı ülkelerde siyasi veya sosyal istikrarsızlık, genç nüfusun güvende hissetmelerini ve daha istikrarlı ülkelere gitmeyi tercih etmelerine neden olabilir.

Kültürel ve Sosyal Farklılık: Genç nüfus, farklı kültürel deneyimler ve sosyal farklılıklar arayabilir. Bu da başka ülkelerde yaşam ve çalışma isteğini artırabilir. "Alıştırma" ve "telkin" yoluyla gelişmiş ülkelerin cazip gösterilmesi için sürdürülen kültür emperyalizmi ve orta öğretimde yabancı dille öğretim (Erkal, 1980) sebepler arasında sayılabilir.

Gelişmiş ülkelerin cazibesi, yüksek maaşlar, daha iyi çalışma şartları, daha fazla kariyer fırsatı ve daha iyi yaşam standartları ile ilişkilendirilebilir. Ayrıca, bu ülkelerdeki araştırma ve geliştirme faaliyetleri, yaratıcı düşünceye teşvik, eğitim olanakları ve özgürlük gibi faktörler de beyin göçünü tetikleyebilir.

2.GELİŞMİŞ ÜLKELERİN BEYİN GÖÇÜNE BAKIŞI VE İLİM PERSONELİ KORSANLIĞI

Gelişmiş ülkeler, bilim, teknoloji, ekonomi ve kültür alanlarında büyük ilerlemeler kaydetmeye devam ediyor. Bu ilerlemeler, dünya genelinde yetenekli insanların dikkatini çekiyor ve "beyin göçü" olarak bilinen olguyu tetikliyor. Beyin göçü, üstün yeteneklere sahip profesyonellerin, bilim insanlarının, mühendislerin, doktorların ve diğer uzmanların, kariyerlerini geliştirmek veya daha iyi yaşam koşulları arayışıyla gelişmiş ülkelerde çalışmak veya yaşamak için kendi ülkelerini terk etmelerini ifade eder.

Sermaye ve emeğin verimliliğini artırmak için, gelişmekte olan ülkelerin vasıflı işgücünü korumaları ve fiziki ve beşeri sermayeyi ülkelere çekmeye çalışmaları gerekmektedir. Beşeri sermaye, fiziksel sermayeden daha fazla arzu edilmektedir. Çünkü yetkin insan sermayesi fiziki sermayeyi ülkeye çekmektedir. Gelişmekte olan ülkelerin kendi ülkelerindeki doktor, mühendis ve bilim adamlarına uygun bir çalışma ortamı sağlaması gerekmektedir. Göçmen bir bilim insanının veya yüksek eğitilmiş işgücünün kendi ülkesindeki eğitim masraflarını karşılayan uluslararası bir

tazminat sistemi aracılığıyla göçün yol açtığı hasarı telafi etmek ve göçü azaltmak için de kullanılabilir (Öztürk, Türkoğlu ve Yıldırım, 2009: 8). Literatürde Bhagwat'ın "beyin göçü vergisi" önerinin ötesine geçmemiştir. Bu vergi, gelişmiş ülkelerden gelişmekte olan ülkelere beyin göçünü azaltırken, aynı zamanda araştırmacılar gibi vasıflı kişilerin göçünü de dengeliyor. Ülkelerin bu vergiyi uygulaması durumunda beyin göçünün azalacağı düşünülüyor. Mezun olduktan sonra Türkiye'de çalışma zorunluluğu konusunda onları bilgilendirmek, yurt dışında uzun süre kalmamaları için önlem almak ve ülkede sunulan olumlu koşullar hakkında onları bilgilendirmek de önemlidir. (Atılğan, 1986: 22).

Beyin göçü, gelişmekte olan ülkeler için bir kayıp olabilir. Bu ülkeler, kendi yeteneklerini yetiştirmek ve yerel ekonomilerini geliştirmek konusunda güçlük yaşayabilirler. Bu nedenle, beyin göçü sorunlu bir konu olabilir ve bu ülkeler, yetenekli insanlarını tutmak ve yerinde kullanmak için stratejiler geliştirmeye çalışabilirler.

Gelişmiş ülkelerdeki beyin göçü, bu ülkelerin inovasyon, bilimsel keşif ve ekonomik büyüme açısından avantaj sağlayabilir. Ancak, aynı zamanda bu ülkelerdeki işgücü pazarını rekabetçi hale getirir ve maaşlarını artırır. Aynı zamanda, göçmenlerin entegrasyonu, kültürel çeşitlilik ve insan hakları konularında bazı zorluklar yaratabilir.

Gelişmiş ülkeler, beyin göçü ile başa çıkmak için sürdürülebilir politikalar ve programlar geliştirmelidir. Bunlar, yerel yeteneklerin geliştirilmesini ve çekilen yeteneklerin ülke içinde kullanılmasını destekleyebilir. Ayrıca, beyin göçünün olumlu yönlerini kullanarak kültürel ve ekonomik zenginlik yaratma potansiyeline sahiptirler.

Gelişmiş ülkelerin beyin göçü, karmaşık bir fenomendir ve hem avantajları hem de dezavantajları vardır. Bu olgunun anlaşılması ve etkili bir şekilde yönetilmesi, tüm ülkeler için önemlidir. Beyin göçünün, dünya çapında yeteneklerin dolaşımına olanak tanırken, aynı zamanda eşitsizlikleri artırabileceği ve gelişmekte olan ülkeler için zorluklar yaratabileceği unutulmamalıdır. Bu nedenle, uluslararası iş birliği ve stratejik politikaların önemi büyüktür.

2.1. İlim Personeli Korsanlığı

Beyin göçü, farklı kaynaklarda "ilim personeli korsanlığı" olarak da adlandırılmaktadır. Amerikan sanayi şirketleri tarafından genç sosyal ilim adamlarını ve yaratıcı teknik elemanları ikna ederek ABD'ne çekebilmek amacıyla Avrupa'ya elemanlar gönderilmiştir. Nitekim, ABD'de önde gelen birçok kuruluşta çalışan doktora yapmış sosyal ilimcilerle mühendislerin yaklaşık olarak %10 ile %20'si ya bancı ülkelerde doğmuşlardır (Zimmermann, 1964, 145) Gelişmekte olan ülke ilim ve fen adamlarına "Fulbright Programı" çerçevesinde burs verilerek uluslararası dolaşım sağlanmaktadır.

Dış yardım ile beyin göçünden doğan katma değeri karşılaştıranların ortaya koyduklarına göre, meselâ, ABD'de beyin göçünden elde edilen katma değer, bu ülkenin dış yardımlarından birkaç kat fazladır. A.B.D. ve Kanada'nın yanı sıra İngiltere, Fransa ve Almanya gibi ülkeler geniş ölçüde beyin göçü almaktadırlar. (Erkal, 1980)

3.BEYİN GÖÇÜNÜ ARTIRAN FAKTÖRLER

Günümüzde, birçok ülke, uluslararası yetenekleri ve zihinleri kendilerine çekmek için rekabet ediyor. Bu rekabet, "beyin göçü" olarak bilinen olayın bir sonucudur. Beyin göçü, bir ülkenin kendi yetenekli insanlarını kaybedip diğer ülkelere gitmelerine neden olan bir süreçtir. Bu bölümde, beyin göçünü artıran faktörlere odaklanacağız.

Eğitim Olanakları

Bir ülkenin eğitim sistemleri, genç nesilleri yetiştirme ve yeteneklerini geliştirmelerine yardımcı olur. Yüksek kaliteli üniversiteler, araştırma olanakları ve eğitim programları, beyin göçünün artmasına neden olabilir. İnsanlar, kariyerlerini geliştirmek ve bilgi birikimlerini artırmak için eğitim fırsatlarına ihtiyaç duyarlar.

Beyin göçünün önemli bir bölümünün (%54) ABD’de yoğunlaşmasında ekonomik – sosyal fırsatlar açısından en iyi konumda bulunan ülke olmasının yanı sıra dünya üniversitelerinin dörtte birine (yaklaşık 3000 yüksek öğretim kurumu ve 50 ana araştırma üniversitesi) sahip olması ve iyi bir barınma imkanı, profesyonel yardım ile iyi bir bireysel motivasyon önemli rol oynamaktadır. (Rosovsky, 1996, 28)

İş Olanakları ve Ekonomik Büyüme

Ekonomik istikrar ve büyüme, bir ülkenin cazibesini artırabilir. İşsizlik oranlarının düşük olması, yüksek ücretler ve iş garantileri, yetenekli insanları çekmek için önemli faktörlerdir. Ayrıca, girişimciliği destekleyen politikalar ve teknoloji sektöründe fırsatlar da beyin göçünü artırabilir.

Araştırma ve İnovasyon

Araştırma ve inovasyon, yetenekli bilim insanlarını ve mühendisleri çekmek için kilit bir faktördür. Üniversiteler, araştırma enstitüleri ve özel sektördeki inovasyon merkezleri, beyin göçünü azaltmak ve hatta tersine çevirmek için önemlidir. İnovasyon ve teknolojik ilerlemeler, yetenekli insanların kendilerini bir ülkede değerli hissetmelerini sağlayabilir.

Kültürel ve Sosyal Faktörler

Bir ülkenin kültürel çekiciliği ve yaşam kalitesi de beyin göçünü etkileyebilir. Güvenli ve çeşitli bir sosyal ortam, insanları bir ülkede kalmaya teşvik edebilir. Ayrıca, ailelerin eğitim, sağlık hizmetleri ve diğer sosyal hizmetlere kolay erişim sağlayabilmesi de önemlidir.

Göç Politikaları

Son olarak, bir ülkenin göç politikaları, beyin göçünü etkileyebilir. Kolay vize işlemleri, oturma izinleri ve vatandaşlık süreçleri, yetenekli bireyleri çekmekte yardımcı olabilir. Ayrıca, uluslararası öğrenci programları ve çalışma izinleri de beyin göçünü artırabilir.

Beyin göçü, ülkeler arasındaki rekabetin bir sonucu olarak devam ediyor. Ancak yukarıda belirtilen faktörleri dikkate alarak, bir ülke bu süreci etkileyebilir ve yetenekli insanları kendisine çekebilir.

4.BEYİN GÖÇÜ VE TÜRKİYE (1960-2023)

Roma Antlaşması ile Avrupa Ortak Pazarı ülkeleri 1956 yılında hukuki varlıklarını kazanmış ve aynı zamanda bu ülkeler gerçek bir göç alanı haline gelmiştir. Türkiye'den Avrupa'ya göç özellikle Almanya'ya (Batı Almanya) yoğunlaşmıştır. Bu ülkeye göç, ülkeler arasında 30 Ekim 1961'de imzalanan "İşgücü Alımı Anlaşması" ile başlamış, 1963 yılında Avrupa Ekonomik Topluluğu ile Ortaklık Anlaşması'nın imzalanmasıyla daha da hızlanmıştır. (Artukoğlu, 2005)

Beyin göçü olgusu 1960'lı yılların ortalarından bu yana hem akademisyenler hem de politikacılar tarafından incelenmektedir. Türkiye'de beyin göçünün ilk dalgası 1960'lı yıllarda doktor ve mühendislerin göç etmesiyle başladı. Ülkedeki siyasi istikrarsızlık, ücretlerin düşük olması, iş arama kısıtlamaları gibi faktörler yurt dışına giden öğrencilerin geri dönmek yerine orada yaşamasına neden oluyor. (Tansel, 2003)

1960'ların sonlarından itibaren Türkiye'den diğer ülkelere gerçekleşen beyin göçü, ülkenin ekonomik, siyasi ve sosyal koşullarındaki değişiklikler, eğitim sistemi ve istihdam fırsatları gibi bir dizi faktörden etkilenmiştir. Beyin göçünü istatistiklerle açıklamak için bazı dönemleri ve ana nedenleri ele alabiliriz:

1960'lar ve 1970'ler: Bu dönemde, Türkiye'den Avrupa ülkelerine ve Amerika'ya büyük bir göç dalgası yaşandı. Bu göçün temel nedenleri arasında siyasi istikrarsızlık, ekonomik sıkıntılar ve daha iyi yaşam koşulları arayışı bulunmaktaydı.

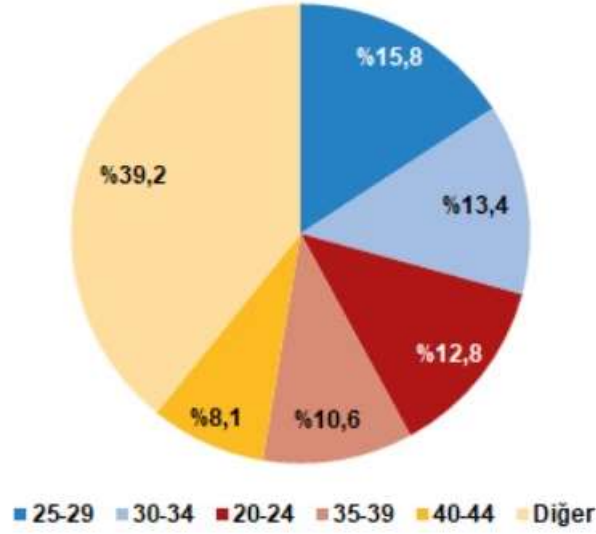
1980'ler ve 1990'lar: Bu dönemde, Türkiye'de siyasi istikrar arttı ve ekonomik reformlar gerçekleştirildi. Ancak, yurtdışındaki eğitim fırsatları ve daha yüksek maaşlar hala cazip gelmesi sebebiyle beyin göçü devam etti.

2000'ler: Türkiye ekonomisi büyümeye başladı ve eğitim kalitesi arttı. Ancak, hala birçok genç profesyonel yurtdışına gitmeye devam etti. Özellikle bilim, teknoloji, mühendislik ve tıp alanlarında uzmanlaşanlar sık sık yurtdışında daha iyi iş fırsatları ve araştırma imkanları arayışına devam etti.

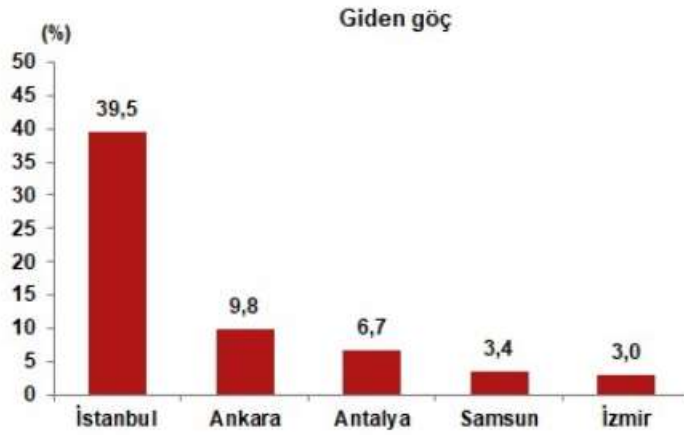
2010'lar: Türkiye'de siyasi istikrar tekrar sarsıldı ve toplumsal gerilimler arttı. Bu dönemde, Türkiye'den beyin göçü hız kazandı. Ayrıca, yurtdışındaki üniversitelerde eğitim gören öğrencilerin birçoğu mezun olduktan sonra ülkelere dönmek yerine yurtdışında kalmayı tercih etti.

4.1.Türkiye'den Göç İstatistikleri

Türkiye'den yurt dışına göç eden kişi sayısı 2022 yılında bir önceki yıla göre %62,3 artarak 466 bin 914 oldu. Göç eden nüfusun %55,7'sini erkekler, %44,3'ünü ise kadınlar oluşturdu. Türkiye'den yurt dışına giden nüfusun 139 bin 531'ini Türk vatandaşları, 327 bin 383'ünü ise yabancı uyruklular oluşturdu. (TÜİK, 10.10.2023)

Grafik 1. Türkiye’den Giden ilk 5 yaş grubu (2022)(TÜİK)

Türkiye'den göç eden nüfusun yaş grupları incelendiğinde, en fazla göç edenlerin %15,8 ile yine 25-29 yaş grubunda olduğu görülmektedir. Bu yaş grubunu %13,4 ile 30-34 ve %12,8 ile 20-24 yaş grubu izledi.

Grafik 2. Türkiye’den Giden Göçün En Fazla Olduğu İlk 5 İl (2022)(TÜİK)

Türkiye'den göç eden nüfusun illere göre dağılımına bakıldığında ise %39,5 ile İstanbul'un en fazla göç veren il olduğu görülmüştür. İstanbul'u %9,8 ile Ankara, %6,7 ile Antalya, %3,4 ile Samsun ve %3 ile İzmir izlemektedir.

Beyin göçü istatistiklerini net bir şekilde belirtmek zordur çünkü insanların göç nedenleri kişisel ve karmaşık olabilir. Ancak Türkiye'den yurtdışına göç eden profesyoneller genellikle daha iyi maaşlar, kariyer fırsatları ve yaşam kalitesi arayışında oldukları için bu göç devam etmektedir. Bu eğilimler, Türkiye hükümetinin ekonomik ve eğitim politikaları, siyasi istikrar ve dış ilişkiler gibi faktörlerle de yakından ilişkilidir.

5. TÜRKİYE'DEN GERÇEKLEŞEN BEYİN GÖÇÜNÜN SEBEPLERİ

Beyin göçü, yüksek nitelikli profesyonellerin, bilim insanlarının, doktorların, mühendislerin, iş insanlarının ve diğer yetenekli bireylerin kendi ülkelerini terk ederek yurtdışında çalışmalarını seçmeleri durumunu ifade eder. Türkiye'den diğer ülkelere gerçekleşen beyin göçünün ana sebepleri aşağıda açıklanmıştır:

İş Fırsatları: Türkiye'de iş fırsatlarının sınırlı olması, nitelikli profesyonellerin yurtdışında daha iyi kariyer fırsatları aramalarına yol açmaktadır. Diğer ülkelerde daha yüksek maaşlar, daha iyi iş koşulları ve kariyer ilerleme olasılıkları sunulduğundan, nitelikli bireyler başka ülkelere gitme eğilimindedir.

Eğitim Olanakları: Türkiye'deki eğitim sistemi, uluslararası üniversitelerin ve araştırma kurumlarının sunduğu eğitim ve araştırma olanaklarına kıyasla sınırlıdır. Bu nedenle, birçok genç yetenekli birey, yurtdışında daha iyi eğitim imkanlarına sahip olmak ve uluslararası deneyim kazanmak amacıyla ülkeyi terk etmektedir.

Araştırma ve Bilim: Bilim insanları ve araştırmacılar için Türkiye'deki bilimsel araştırma ve inovasyon desteği sınırlı olabilir. Yurtdışındaki ülkeler, daha fazla kaynak ve araştırma fırsatları sunar. Bu nedenle, bilim insanları genellikle uluslararası arenada daha büyük etki yaratma fırsatı bulmak için başka ülkelere giderler.

Politik İstikrarsızlık: Türkiye'de yaşanan siyasi ve ekonomik istikrarsızlık, birçok kişinin geleceğe dair belirsizlik hissetmesine neden olur. Bu da, insanların başka ülkelerde daha güvende hissetmelerine ve kendi geleceklerini daha iyi kontrol edebilmelerine yol açabilir.

Kalite ve Yaşam Standartları: Yurtdışındaki birçok ülke, daha iyi yaşam standartları, sağlık hizmetleri, eğitim ve genel yaşam kalitesi sunar. Bu nedenle, aileler, çocuklarının daha iyi bir geleceğe sahip olması amacıyla başka ülkelerde yaşamayı tercih edebilirler.

Dil Yeteneği: Türk vatandaşlarının çok dilli olmaları, yabancı ülkelerde iş ve yaşam fırsatlarına daha kolay erişim sağlar. İngilizce, Almanca, Fransızca gibi yaygın dilleri konuşabilen bireyler, uluslararası iş dünyasında avantajlıdır.

Öğrencilerin yurt dışında kalma kararında yurt dışında sistemli ve düzenli bir yaşam tarzı en önemli etken olsa da yurt dışında çalışan kişilerin Türkiye'ye dönmemelerinin temel nedeni Türkiye'deki ekonomik ve siyasi istikrarsızlıktır (Tansel, 2004).

Türkiye'den diğer ülkelere gerçekleşen beyin göçü, ülkenin yetenekli insan kaynaklarını kaybetmesine neden olabilir. Bu nedenle, Türkiye'nin bu sorunu ele almak ve yerel yetenekleri ülkede tutmak için politika ve uygulamalar geliştirmesi önemlidir. Bu, Türkiye'nin bilim, teknoloji ve ekonomik büyüme alanlarında rekabet edebilirliğini artırabilir.

5.1. Türk Doktorların Göçü: Deneyimler, Etkiler ve Topluma Katkılar

Dünya genelindeki göç hareketleri, farklı ülkelere farklı nedenlerle insanların başka ülkelere taşınmasını içerir. Türkiye'den başka ülkelere göç eden doktorlar da bu hareketin bir

parçasıdır. Bu bölümde, Türk doktorların yurtdışına göç etme nedenleri, deneyimleri ve bu göçün tıp alanına ve topluma olan etkileri incelenecektir (Zimmermann, 1964, 178-179).

Türkiye'den başka bir ülkeye göç eden doktorlar için çeşitli nedenler bulunmaktadır. Bu nedenler arasında şunlar yer almaktadır:

1. **İstihdam Olanakları:** Yurtdışında, özellikle gelişmiş ülkelerde doktorlara daha iyi maaşlar, çalışma koşulları ve kariyer fırsatları sunulmaktadır.
2. **Eğitim ve Araştırma Fırsatları:** Yurtdışında, doktorlar daha iyi eğitim ve araştırma fırsatlarına sahip olabilirler.
3. **İş Güvencesi:** Bazı ülkelerde doktorlar daha fazla iş güvencesine sahiptir, bu da kariyerlerini daha istikrarlı hale getirebilir.
4. **Daha İyi Yaşam Kalitesi:** Daha yüksek yaşam kalitesi, sağlık çalışanlarının yurtdışında çalışma motivasyonunu artırabilir.

Deneyimler ve Zorluklar

Türk doktorların yurtdışında çalışma deneyimleri, faydaların yanı sıra bazı zorlukları da içerebilir. Bu deneyimler aşağıdaki şekilde sıralanabilir:

1. **Dil Engeli:** Yurtdışında çalışan doktorlar için dil bariyeri, hastalarla iletişim ve uygulama yapma becerilerini zorlaştırabilir.
2. **Uyum Süreci:** Farklı kültürlerde çalışmak, başlangıçta uyum sorunlarına neden olabilir.
3. **Lisans Sorunları:** Her ülkenin kendi tıp lisansı gereksinimleri vardır, bu nedenle doktorlar lisanslarını geçerli hale getirmek için ek eğitim almak zorunda kalabilirler.
4. **Aile ve Sosyal Hayat:** Aileleriyle birlikte göç eden doktorlar için, aile üyelerinin uyum sağlaması ve yeni bir yaşam kurması da önemli bir zorluk olabilir.

Topluma Katkılar

Türk doktorlarının yurtdışında çalışması, sadece kişisel kariyerlerine değil, aynı zamanda toplumlara da katkı sağlayabilir. Bu katkılar şunları içerebilir:

1. **Sağlık Hizmetlerinin Geliştirilmesi:** Türk doktorlar, yurtdışında edindikleri deneyimleri ve bilgiyi Türkiye'ye dönerek sağlık sistemini geliştirmek için kullanabilirler.
2. **Kültürel Köprüler Kurma:** Yurtdışında çalışan doktorlar, farklı kültürler arasında köprüler kurabilir ve tıp alanında uluslararası iş birliğini teşvik edebilirler.
3. **Bilgi Transferi:** Türkiye'den yurtdışına göç eden doktorlar, dönüşlerinde yeni bilgi ve teknikleri yerel meslektaşlarıyla paylaşarak tıp alanında yerel kapasiteyi artırabilirler.

Türkiye'den başka ülkelere göç eden doktorlar, hem kendi kariyerlerini hem de toplumu olumlu etkileyebilirler. Ancak bu göçün beraberinde getirdiği zorluklar da göz önünde

bulundurulmalıdır. Türk doktorlarının yurtdışında çalışma deneyimleri ve katkıları, dengeli bir şekilde ele alındığında, tıp alanında küresel iş birliğini ve gelişimi teşvik edebilir.

6. TÜRKİYE'DE BEYİN GÖÇÜNÜ TERSİNE ÇEVİRECEK POLİTİKA ARAYIŞLARI

Gelişmekte olan bir ülke, bölge veya şehrin göç almaya başlaması sürecini ifade eden ters göç kavramı, U dönüşü, J dönüşü, geri dönüş gibi göçü açıklayan çeşitli kavramlarla birlikte ele alınmaktadır. (İslamoğlu vd., 2012)

Tersine göçü beşeri sermaye teorisiyle açıklayan çalışmalara göre, bölgesel farklılıklar ve eşitsizlikler ters yönde tekrarlanan ve geçici göçlere yol açmaktadır. Ekonomik faktörler, işgücünün göç etmeye karar vermesi açısından önemli olsa da, göçün maliyet ve faydalarını tartmak gerekir. Beşeri sermaye teorisine göre, bir bireyin bir yerden başka bir yere gitmeye karar vermesi için faydaların maliyetleri aşması gerekir. (İslamoğlu vd., 2012)

Türkiye, uzun bir süredir yetenekli ve eğitilmiş insanların yurtdışına göç etmesiyle karşı karşıya bir durumdadır. Bu durum, bilim insanları, doktorlar, mühendisler, girişimciler ve diğer birçok sektördeki nitelikli profesyonellerin ülkeyi terk etmesi anlamına geliyor. Türkiye'nin bu beyin göçünü tersine çevirerek ülke içinde yetenekleri ve potansiyeli değerlendirmesi gerekiyor. Bu amaçla, Türkiye'de beyin göçünü tersine çevirebilecek politika arayışlarına odaklanmak, ülkenin ekonomik büyümesine ve kalkınmasına önemli bir katkı sağlayabilir.

Eğitim Sisteminin Geliştirilmesi:

Türkiye, eğitim sistemini sürekli olarak güncellemeli ve uluslararası standartlara uygun hale getirmelidir. Kaliteli bir eğitim sistemi, gençlerin yeteneklerini geliştirmelerine ve kariyerlerini ülke içinde sürdürmelerine olanak tanır. Ayrıca, yurtdışında eğitim alma eğiliminde olan gençler için cazip bir seçenek sunmalıdır.

Bilimsel Araştırma ve İnovasyonu Desteklemek:

Türkiye, bilimsel araştırma ve teknolojik inovasyonu teşvik eden politikalar geliştirmeli ve bu alandaki yatırımları artırmalıdır. Bilim insanları ve araştırmacılara uluslararası standartlarda laboratuvarlar ve kaynaklar sunarak, yaratıcı fikirlerin geliştirilmesine yardımcı olabilir.

İş Dünyasına Destek:

Girişimciliği teşvik etmek, genç işletmecilere ve girişimcilere finansal destek sağlamak, yeni iş fırsatları yaratmak, Türkiye'de iş kurma süreçlerini kolaylaştırmak ve bürokratik engelleri azaltmak, ülke içinde beyin göçünün tersine çevrilmesine yardımcı olabilir.

Teşvik ve İstihdam Fırsatları:

Türkiye, uluslararası düzeyde yetenek çekmek ve mevcut beyin göçünü tersine çevirmek için cazip teşvikler sunabilir. Özellikle özel sektör işletmelerine ve büyük teknoloji şirketlerine nitelikli profesyonelleri çekmek için teşvikler sunarak, ülkeyi iş dünyası için daha çekici hale getirebilir.

Dijital Dönüşümü Hızlandırmak:

Türkiye, dijital ekonomiyi geliştirmek için altyapı yatırımları yapmalı ve dijital sektörlerde iş fırsatları yaratmalıdır. Bilgisayar bilimi, yapay zeka, siber güvenlik gibi alanlarda yeteneklerin ülkeye geri dönmesini teşvik edebilir.

Daha İyi Bir Yaşam Kalitesi:

Türkiye, nitelikli profesyonellerin ve ailelerinin daha iyi bir yaşam kalitesi sunmaya odaklanmalıdır. Eğitim, sağlık hizmetleri, ulaşım ve konut gibi alanlarda gelişmeler sağlayarak, ülkenin cazibesini artırabilir.

Türkiye'nin beyin göçünü tersine çevirme çabaları, uzun vadeli ve kapsamlı bir yaklaşım gerektirir. Bu politikaların uygulanması, zaman alacaktır, ancak ülkenin yeteneklerini korumak ve değerlendirmek için önemlidir. Beyin göçünün tersine çevrilmesi, Türkiye'nin ekonomik büyümesini sürdürmesine ve uluslararası rekabet gücünü artırmasına yardımcı olabilir.

Etkileri ve Çözüm Önerileri

Genç nüfusta beyin göçünün olumsuz etkileri arasında kaynak ülkelerin nitelikli işgücü kaybı, beyin göçü yapan kişilerin aileleriyle kopmaları ve kaynak ülkenin ekonomik gerilemesi yer alır.

6.1.Genç Nüfusun Ters Göçünün Kamu Yönetimine Etkileri

Kentsel Yapının Değişimi: Genç nüfusun ters göçü, büyük şehirlerin nüfusunu artırarak kentsel yapının değişmesine yol açar. Bu durum, kamu yönetimine altyapı, konut, ulaşım ve hizmet talepleri konusunda yeni zorluklar getirebilir.

Ekonomik Büyümeye Katkı: Genç göçmenler, işgücüne katkıda bulunma potansiyeline sahiptirler. Bu da yerel ekonominin büyümesine katkı sağlayabilir. Kamu yönetimi, bu yeni nüfusun işgücü piyasasına entegrasyonunu yönlendirmeli ve teşvik etmelidir.

Eğitim ve Sağlık Hizmetleri: Genç nüfusun ters göçü, eğitim ve sağlık hizmetlerine olan talebi artırabilir. Kamu yönetimi, bu hizmetleri genç göçmenler için daha erişilebilir hale getirmeli ve kalitesini artırmalıdır.

Kültürel Çeşitlilik: Genç göçmenler, farklı kültürel geçmişlere sahip olabilirler. Kamu yönetimi, bu kültürel çeşitliliği yönetmeli ve toplumsal uyumu teşvik etmelidir.

Kırsal Alanların Gerilemesi: Genç nüfusun ters göçü, kırsal alanlarda nüfus azalmasına ve ekonomik gerilemeye neden olabilir. Kamu yönetimi, bu bölgeleri canlandırmak için politika ve teşvik önlemleri geliştirmelidir.

Gençler, toplumların ve ülkelerin geleceğini şekillendiren önemli bir kesimi temsil ederler. Ekonomik, sosyal ve siyasi gelişmelere katkı sağlayabilmeleri için desteklenmeleri kritik bir öneme sahiptir. Gençlerin bu alanlarda katkı sağlamalarını teşvik etmek için aşağıda bazı önemli stratejiler ve yöntemler belirtilmiştir:

1. **Eğitim ve Beceri Gelişimi:** Gençlerin ekonomik, sosyal ve siyasi katkı sağlamalarının temel koşulu, iyi bir eğitim almaları ve gerekli becerilere sahip olmalarıdır. Devletlerin, eğitim sistemi

üzerinde çalışarak gençlere çağın gerektirdiği bilgi ve becerileri kazandıracak kaliteli bir eğitim sunmaları gerekmektedir. Ayrıca, yaşam boyu öğrenmeyi teşvik etmek için fırsatlar sunmalıdırlar.

2. İş İmkanları ve Girişimciliği Desteklemek: Gençlerin ekonomik gelişmelere katkı sağlamaları için iş bulma veya kendi işlerini kurma fırsatlarına erişimleri önemlidir. Hükümetler, iş yaratma programları, girişimcilik eğitimleri, kredi imkanları ve teşvikler gibi politikaları geliştirmeli ve genç girişimcileri desteklemelidir.

3. Siyasi Katılımı Teşvik Etmek: Gençlerin siyasi süreçlere katılması, toplumların demokratik yapısının güçlenmesine katkı sağlar. Gençlerin siyasi eğitim almaları ve seçimlere katılmaları teşvik edilmelidir. Ayrıca, gençlerin siyasete girmelerini kolaylaştırmak için yaş sınırları gibi engeller kaldırılmalıdır.

4. Toplumsal Katılımı Desteklemek: Gençlerin toplumsal sorumluluklarını yerine getirmeleri teşvik edilmelidir. Gönüllülük, sivil toplum kuruluşlarına katılma ve toplumsal hizmet faaliyetlerine katkı sağlama gibi fırsatlar sunulmalıdır. Bu, gençlerin toplumlarına daha fazla bağlılık geliştirmelerine yardımcı olur.

5. İnternet ve Teknoloji Erişimini Artırmak: Gençler, teknoloji ve internet aracılığıyla ekonomik, sosyal ve siyasi gelişmelere daha fazla katkı sağlayabilirler. Bu nedenle, internet erişimi ve dijital becerilerin geliştirilmesi için altyapı ve eğitim fırsatları sunulmalıdır.

6. Mentorluk ve Rehberlik: Gençlerin potansiyellerini en üst düzeye çıkarmalarına yardımcı olacak deneyimli mentorlara erişimleri teşvik edilmelidir. Bu, gençlerin kariyerlerini yönlendirmelerine ve önemli bağlantılar kurmalarına yardımcı olabilir.

7. Gençlerin Görüşlerini Dikkate Almak: Karar verme süreçlerinde gençlerin görüşlerine ve ihtiyaçlarına önem vermek, onların motivasyonunu artırır ve katkılarını teşvik eder.

Gençler, her toplumun en büyük varlıklarından biridir ve onları ekonomik, sosyal ve siyasi gelişmelere katkı sağlamaları için desteklemek, gelecekte daha güçlü ve sürdürülebilir toplumlar inşa etmek için hayati bir adımdır. Bu stratejiler, gençlerin potansiyellerini en üst düzeye çıkarmalarına yardımcı olabilir ve toplumlarına değerli katkılarda bulunmalarını sağlayabilir.

Sonuç olarak, genç nüfusta görülen beyin göçü, birçok ülke için önemli bir sorundur. Bu konunun çözülmesi, kaynak ülkelerin genç yeteneklerini elde tutmalarına yardımcı olabilir ve aynı zamanda genç profesyonellerin daha iyi fırsatlar peşinde koşmalarını teşvik edebilir. Bu, kaynak ülkelerin rekabetçiliğini artırabilir ve küresel çapta işbirliği için yeni fırsatlar yaratabilir.

SONUÇ

Türkiye, uzun bir tarihe sahip olan Cumhuriyeti'nin 100. yılını kutlarken, bir yandan modernleşme ve kalkınma hedeflerini gerçekleştirmeye çalışırken, diğer yandan iç ve dış faktörler nedeniyle büyük demografik değişikliklerle karşı karşıya kalmıştır. Bu değişikliklerden biri de genç nüfusun ters göç politikası çerçevesinde kamu yönetimine etkisidir. Gençler, ülkedeki ekonomik, sosyal ve siyasi gelişmelere etki eden önemli bir aktördür. Bu makale, Türkiye'de genç nüfusun ters göç politikası açısından kamu yönetimine olan etkisini inceleyerek, Cumhuriyetin 100. yılında karşı karşıya kalınan demografik zorlukları ele almaktadır.

Gençler, kırsal alanlardan büyük şehirlere olan göç hareketlerinde önemli bir aktör olmuşlardır. Bu göç hareketleri, hem kırsal alanların boşalmasına hem de büyük şehirlerdeki nüfus artışına yol açmıştır. Bu bağlamda, genç nüfusun ters göç politikasındaki etkisi derinlemesine incelenmelidir.

Gençlerin ters göç politikasının etkilerini derinlemesine analiz etmek için birkaç farklı açıdan yaklaşmak gerekir. Bu tür politikaların etkileri karmaşık olabilir ve farklı yönlerde görülebilir.

İşgücü Piyasası Etkileri:

- Gençlerin ters göçü, kaynak ülkelerinde işgücü eksikliği yaratabilir. Bu, özellikle nitelikli iş gücü gerektiren sektörlerde (bilim, teknoloji, mühendislik, sağlık vb.) hissedilir. Bu eksiklik, yerel iş piyasasının büyümesini sınırlayabilir veya ücretleri yükseltebilir.
- Kaynak ülkelerinde işsizlik oranlarının yükselme riski vardır, çünkü gençler yurtdışında iş bulduklarında geri dönmeyi düşünmeyebilirler. Bu, işgücü piyasasında rekabeti artırabilir ve işsizlik sorunlarını artırabilir.

Eğitim Sektörü Etkileri:

- Gençlerin yurtdışında eğitim almaya gitmeleri, kaynak ülkelerdeki eğitim sektörünün büyümesini teşvik edebilir. Ancak bu durum, yerel üniversitelerdeki kapasiteyi artırma ihtiyacını da beraberinde getirebilir.
- Eğitimli gençlerin yurtdışında kalma eğilimi, kaynak ülkelerin bilim ve teknoloji alanlarında inovasyon yeteneklerini azaltabilir, çünkü bu yeteneklere sahip bireyler başka ülkelerde çalışmaya devam edebilirler.

Ekonomik Etkiler:

- Gençlerin ters göçü, kaynak ülkelerin döviz girişini artırabilir, çünkü yurtdışında çalışan gençler döviz göndererek ülkelere katkı sağlayabilirler. Ancak uzun vadeli perspektifte, kaynak ülkelerin yetenekli genç nüfuslarını kaybetmeleri, ekonomik büyümeyi olumsuz etkileyebilir.
- Ayrıca, gençlerin yurtdışında kazandıkları gelirin bir kısmını ülkelere yatırarak yerel ekonomilere katkı sağlayabilirler.

Sosyal Etkiler:

- Gençlerin ters göçü, aileleri ve toplumları üzerinde de etkilere sahip olabilir. Aileler, gençlerini yurtdışında göndermekten duygusal olarak etkilenebilirler.
- Toplumsal olarak, gençlerin yurtdışında daha geniş bir perspektife sahip olmaları ve farklı kültürlerle etkileşimde bulunmaları, ülkelere döndüklerinde daha fazla açık fikirli ve kültürel olarak zengin bireyler olmalarını teşvik edebilir.

Politik Etkiler:

- Ters göç politikaları, hükümetlerin göç yönetimi ve dış politikalarını etkileyebilir. Özellikle kaynak ülkeler, gençlerin geri dönmesini teşvik eden politikalar geliştirebilirler.

Sonuç olarak, gençlerin ters göç politikalarının etkileri karmaşık ve çok yönlüdür. Herhangi bir politikanın sonuçları, uygulama biçimi, hedefleri ve yerel koşullar gibi birçok faktöre bağlı olacaktır. Politikaların ekonomik büyüme, işgücü piyasası, eğitim, toplum ve kültür gibi alanlarda uzun vadeli etkilerini dikkate almak önemlidir.

Genç nüfusun ters göç politikasının yarattığı zorluklar ve fırsatlar, ülkenin ekonomik, demografik ve sosyal dinamikleri üzerinde önemli etkileri olabilir. İşte bu tür bir politikanın potansiyel etkileri:

Zorluklar:

1. Eğitim ve Sağlık Hizmetleri: Genç nüfusun ters göçü, eğitim ve sağlık hizmetlerine olan talebi artırabilir. Bu, kamu kaynaklarının baskı altına girmesine neden olabilir.
2. İstihdam Sorunları: Ters göç politikaları, genç işgücünün işsizliğini artırabilir, çünkü geri dönen gençler iş bulmakta zorluk yaşayabilirler. Aynı zamanda, yüksek nitelikli işgücünün iş bulma zorluğu, beyin göçünü teşvik edebilir.
3. Altyapı ve Konut: Genç nüfusun ters göçü, altyapı ve konut talebini artırabilir, bu da altyapı geliştirme ve konut inşası ihtiyacını artırabilir.
4. Sosyal Uyum Sorunları: Ters göç politikaları, geri dönen gençlerin topluma yeniden uyum sağlamasını zorlaştırabilir, özellikle kültürel farklılıkların bulunduğu bölgelerde.

Fırsatlar:

1. Bilgi ve Beceriler: Genç nüfusun ters göçü, ülkeye yeni bilgi ve beceriler getirebilir. Bu, teknoloji transferi ve yenilikçiliği teşvik edebilir.
2. Girişimcilik ve İnovasyon: Ters göç politikaları, geri dönen gençlerin girişimciliği teşvik etmelerine olanak tanır, bu da yerel iş ekosistemini canlandırabilir ve inovasyonu teşvik edebilir.
3. Demografik Denge: Ters göç, yaşlanan nüfusun sorunlarını hafifletebilir, çünkü genç nüfusun artışı, yaşlanan nüfusun bakımını ve emeklilik maliyetlerini dengeleyebilir.
4. Kültürel Zenginlik: Ters göç, kültürel çeşitliliği artırabilir ve toplumun daha açık ve çok yönlü olmasına katkı sağlayabilir.

Ters göç politikalarının başarılı olabilmesi için iyi planlama, kaynak tahsisi, eğitim ve istihdam fırsatları yaratma gibi faktörlere dikkat edilmesi gerekmektedir. Ayrıca, bu politikaların demografik ve ekonomik özelliklere uygun olarak tasarlanması önemlidir.

Genç nüfusun ters göçü, kamu yönetimini önemli şekillerde etkileyebilir. Bu etkiler, yerel yönetimlerin planlama, kaynak yönetimi ve hizmet sunumu konularında daha fazla esneklik ve

stratejik düşünmeye ihtiyaç duyduğunu göstermektedir. Genç nüfusun ters göç politikası açısından kamu yönetimine etki etme potansiyeli, dikkatli bir şekilde yönetilirse, ülkelerin sosyal ve ekonomik kalkınmasına büyük katkılar sağlayabilir. Bu nedenle, kamu yöneticileri, bu değişen demografik dinamikleri anlamak ve etkili politika tedbirleri almak için çaba göstermelidirler.

Bu çalışma, Cumhuriyetin 100. yılında Türkiye'nin karşı karşıya kaldığı genç nüfusun ters göç politikası açısından kamu yönetimine etkisini değerlendiren bir incelemedir. Gençlerin, ülkenin geleceğine şekil veren önemli bir güç olduğu gerçeğini vurgularken, kamu politikalarının bu demografik değişikliği nasıl yönlendirebileceği ve genç nüfusun potansiyelini nasıl en üst düzeye çıkarabileceği üzerinde odaklanmıştır.

KAYNAKÇA

- ARTUKOĞLU, O. S. “Yurtdışı İşçi Tasarruflarının Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, Banka Sistemi Ve Türkiye Ekonomisi Üzerine Etkileri”, Uzmanlık Yeterlilik Tezi, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, İşçi Dövizleri Genel Müdürlüğü, 2005, Ankara. <http://www.tcmb.gov.tr/kutuphane/TURKCE/tezler/oguzhansokmenartukoglu.pdf> , (Erişim Tarihi: 24.09.2023)
- ATILGAN, D., “Beyin Göçü”, Türk Kütüphaneciliği, Cilt 35, Sayı 3, 1986, ss. 17-33
- BARIŞIK, S. ve ÇETİNBAŞ, H., “Beyin Göçü ve Beyin Göçünün Oluşumunda Yüksek Öğrenim, Ar-Ge Faaliyetleri, Çokuluslu Şirketlerin Rolü”, 2002, <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1694832> (Erişim Tarihi: 15.10.2023)
- ERKAL, M., “Beyin Göçü”, 1980 <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/101182> (Erişim Tarihi: 15.10.2023)
- İSLAMOĞLU, E., YILDIRIMALP, S., BENLİ, A., “Türkiye’de Tersine Göç ve Tersine Göçü Teşvik Eden Uygulamalar: İstanbul Örneği” , 2012, İstanbul, <https://dergipark.org.tr/tr/pub/sid/issue/30095/324728> (Erişim Tarihi: 05.10.2023)
- KAYA, M. “Beyin Göçü/Erozyonu”, İş Güç Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi, Yıl: 2003/ Cilt: 5 Sayı: 2 Sıra: 13 / No: 152.
- ÖZTÜRK, M., TÜRKÖĞLU, M., E., YILDIRIM, K., “Sosyo-Ekonomik ve Siyasal Boyutlarıyla Beyin Göçüne Genel Bir Bakış”, <http://www.idc.sdu.edu.tr/tammetinler/demokrasi/demokrasi45.pdf>, 2009, ss. 1-12, (Erişim Tarihi: 24.09.2023).
- ROSOVSKY, H., “Üniversite Bir Dekan Anlatıyor”, Çev: Süreyya Ersoy, TÜBİTAK Popüler Bilim Kitapları, 9. Basım, Ankara, 1996, ss.23
- Tansel, A. ve N. D. Güngör, “Brain Drain’ From Turkey: Survey Evidence of Student Non-Return”, Working Paper 0307, 2003. http://www.erf.org.eg/cms.php?id=publication_details&publication_id=323 , (Erişim Tarihi: 30.09.2023).
- TANSEL, A. ve N. D. Güngör, “Türkiye’den Yurt Dışına Beyin Göçü: Ampirik Bir Uygulama”, Erc Working Paper in Economic 04/02, 2004, <http://www.erc.metu.edu.tr/menu/series04/0402.pdf> , (Erişim Tarihi: 31.09.2023).
- TÜİK (Erişim Tarihi:10.10.2023) <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Uluslararası-Goc-Istatistikleri-2022-49457#:~:text=T%C3%9C%C4%B0K%20Kurumsal&text=Yurt%20d%C4%B1%C5%9F%20>

C4%B1ndan%20T%C3%BCrkiye'ye%20g%C3%B6ç%20A7,%C3%BCn%C3%BC%20is
e%20yabanc%C4%B1%20uyruklular%20olu%C5%9Fturdu.

YILMAZ, E.A., “Uluslararası Beyin Göçü Hareketleri Bağlamında Türkiye’deki Beyin Göçünün Durumu”,

(chromeextension://efaidnbmnnnibpajpcglclefindmkaj/https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/942275) (Erişim Tarihi: 28.09.2023)

ZIMMERMANN, C.C., Yeni Sosyoloji Dersleri (çev. A. Kurtkan), İstanbul 1964, ss.145-146.